
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Søndag Lætare. — Lars Eskeland — 65 år 6. mars. — Av årets Hyrdebrev. — Mgr. Alfred Baudrillart. — Harstadbrev til „St. Olav“. — Pater Georges de Saxe, S. J. — Min mor. — Fra Vikariatet. — Herhjemme — og derute.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 25287

RETT + OG + SANNHET

Søndag Lætare.

Midt i fastens dype alvor har Kirken stillet søndag Lætare — og inn i den lidelse, som vår syndsbevissthet i denne tid må leve sig igjennem på botens trange og vanskelige vei, klinger plutselig ett: «Fryd dig, Jerusalem, og samle Eder alle som elsker den! Gled Eder og frydes, I som var bedrøvet, at I må juble og mettes av trøstens riktflytende strømmer!»

Hvorfor? Fordi Kirken vil minne oss om at dens — og dermed vår — oppgave er som kristendommens bærere å bringe det glade budskap til verden. Det budskap, at all lidelse, når den tas i Kristi ånd og leves i Hans sannhet, er en veiviser — en hjelp i kampen for det å være — en skjærsild med ett mål og ikke et helvete med sig selv som mål. Men den kristne kamp for å være er noe helt annet enn det som verden kaller: kampen for tilværelsen, og som arter sig som arbeidet for «den forgjengelige føde» (Joh. 6. v. 27) — for det daglige brød på utelukkende materielt grunnlag. Når det materielle blir mål har vi nemlig helvete allerede her på jorden med alle dets smertefulle og ondskapsfulle frukter slik, som vi nu ser det så mange steder, hvor «det gudløse» har reist sitt banner. Kampen for det å være omslutter også kampen for det daglige brød, men her er det materielle kun den synlige form for «det Guds brød som kom ned fra himmelen og gav jorden liv» (Joh. 6. v. 33); men i første rekke er det den gode strid som det menneske kjemper, der ærlig søker å forvandle, hvad lidelse det må igjennem, til en korsveiandakt i tro, håp og kjærlighet og til en lutringsprocess under Korsets banner, som er det «tegn under hvilket I skal seire». Der er en dyp sammenheng i det, at det positive fortegn er det samme som korstegnet — en minnelse for de

kristne om å være positive i hele sin livsinnstilling og livsanskuelse. Men det å være positiv vil ikke si annet enn å kunne realisere det glade budskap: at med Guds Nådes hjelp kan vi omdanne all lidelse, all sorg og all motgang til en offerhandling — til en takkens kjærlighetsgjerning mot vår lidende Frelser. Kun ad denne vei og på denne måte opnåes den eneste lykkefølelse her på jorden, som bunder i en realitet: å elske Gud, å gjøre Hans vilje ved å elske vår neste — «som bedrøvede, men dog glade».

Men nettop fordi dette er «livets brød» er det så vanskelig for den fallne menneskeslekt å finne frem til — ennå den dag idag lytter vi til fristerens røst og tror å finne lykken ved å spise av kunnskapens tre for å høine vår subjektivitet, uten å forstå at vi derved fjerner oss fra livets tre. Stadig får fristeren — nu klædt i materialismens slangedrakt — oss til å forvandle steiner til brød og bakefter undres vi på, hvorfor ikke denne føde gjør oss sterke og friske og arbeidsdyktige! Stadig hungrer og tørster vi og stadig streber vi efter å berede oss noe som kan mette — i uro og bekymring for de mange ting, som Martha. Maria grep det essensielle, det ene fornødne — hun blev stille i sig og hørte derfor Kristi ord som vi vil kunne høre, hvis vi ut av vår dypeste syndsbevissthet kunde si som Peter: «Du har det evige livs ord!» (Joh. 6. v. 69) — hvis vi som Kirkens barn vilde etterfølge i lydighet, i lydighet. Da bærer vår lidelses tornekrone roser og blir gledens symbol: Livets krone for den «som har øren å høre med, hvad Ånden sier til Kirkene: Den som seirer vil jeg gi at æte av livets tre, som er i min Guds paradis.» (Joh. Åpenb. 2 v. 7.) — Lætare Jerusalem!

Lars Eskeland —

65 år 6. mars.

*Ditt liv, ditt arbeid er so stort og rikt.
Forkynnar har du vore for di samtid
i sterke talor og i fagre dikt.*

*Idag me hyller deg og helsar: Gled deg!
For vender du ditt auga mot vår framtid,
så hugs at du har landets ungdom med deg.*

Med disse ord hyldet Arne Finset forkynneren, dikteren og ungdomsføreren Lars Eskeland på hans 60-årsdag. Det var just i den for Eskeland så tunge tid, da fanatismen forfulgte ham for hans troskap mot sin religiøse overbevisning og søkte å umuliggjøre ham som leder og opdrager for Norges ungdom. Mens stormen raste og en sky av giftig mistenkeliggjørelse leiret sig om vårt lands første folkehøgskole, reiste den norske ungdom sig og hyldet Lars Eskeland. Fra nær og fjern møtte gamle elever og venner frem, og fra de tusener som ikke kunde komme strømmet der inn telegrammer og lykkønskningskrivelser. «Aldri har Eskeland vært gjenstand for en mer strålende hyldest,» skrev «Nationen».

Og nu feirer Norges første ungdomslærer sin 65-års-dag. Der er atter fest på Voss Folkehøgskule — dette vakre og statelige bygningskompleks som kneiser oppe i lien på solsiden i Gullfjordungen. Høireist og fritt ligger det og speider sig i Vangsvatnet. Helt siden skolen blev åpnet i 1895 har Lars Eskeland vært dens leder, dens drivende kraft. Ja, der hører han hjemme, og derfra skal ingen få lov å fordrive ham. Selv om hans helbred dessverre har vært mindre tilfredsstillende i de siste årene, er han ennå den høireiste høvding med de høie, lyse idealer, den tendende forkynnelse og den varme solskinnsglede i Gud.

Man vil minnes at de som for fem år siden i pressen og på tinget forfulgte Lars Eskeland med nedrakning

og mistenkeliggjørelse av det alvorfulle skridt han hadde tatt, de lot sig gjerne forlyde med at katolicismen hadde gjort ham til en annen og mindre mann. Herpå svarte Lars Eskeland i en festtale på Voss med disse ord: «Der er ikke skjedd nogen forandring med mig. Min utvikling er gått i strak linje. Jeg følte at dersom jeg ikke tok skridtet fullt ut nu, da var jeg ikke ærlig.» Disse mandige ord der vidner om Eskelands religiøse alvor og dype kjærlighet til sannheten, viser hvilken mann han er. Og alle vi som i disse år har fulgt hans virksomhet, vi som har lest hvad han har skrevet og tilbragt uforglemmelige timer under hans talerstol, vi vet at mannen er den samme som før — den samme åndsgrepne forkynner, den samme brennende idealist, den samme varmhjertede ungdomsleder. Er der nogen forandring foregått, da er det bare denne som gjør ham ennå større: *trossikkerheten og sjelefreden* som taler til en gjennom all hans optreden og hele hans vesen.

«Der ligger allerede nu over Vestlandet *en lysstripe* efter Eskelands gjerning,» skrev en av våre diktere for nogen år siden. Det er store ord, men de er sikkert sanne. Der har vært og er adskillig mørk og livsfiendtlig religiøsitet på Vestlandet, men fra Voss Folkehøgskule utgikk der en ungdomskare, preget av Lars Eskelands vidtfavnende ånd og sterke, glade kristendom. Derfor skrev han også i sin tid: «Her i landet treng me endå meir enn fyrr ein kristendom som femnar alt og vil reinsa alt, vil arbeida med alt og ikkje vera framand for noko, ein kristendom som går innanfrå og utetter og har med heile mannalivet å gjera. Me treng ein kristendom som går inn i nasjonaliteten og reinsar folkesjeli, me treng ein kristendom som vil ha med samfundet og samfundsstriden å gjera og kan føra den umlagingskraft og den voksterkraft med seg som trengst.»

Lars Eskeland er vel den siste personlighet som raker op innanfor norsk folkehøiskolevirksomhet, den siste virkelige arvtager efter menn som Arvesen og Christopher Bruun. Han har stridd under Hellig Olavs merke all sin tid. En mann der som han lever sitt liv i historiens høie haller måtte kjenne lengselen efter våre fedres gamle hellige Kirke som forstod å legge vigsel over hverdagens yrke og evnet å samle nordmenn fra Nordkap til Lindesnes under ett kirkehvelv og omkring ett eneste alter.

Også vi norske katolikker i by og bygd sender våre varme og ærbødige hilsener til Eskeland på 65-årsdagen, og vi ønsker ham av hele vårt hjerte Guds rike signing over hans virke for fedreland og norsk ungdom. Måtte Gud ennu forunne ham mange og rike arbeidsår!

K. Kjelstrup.

Av årets Hørdebrev.

Hs. Høiærverdighet biskop Müller, Sverige:

Tiden er tung og full av farer — det faste punkt finnes kun i vår hellige religion. Jeg tilroper Eder Pauli ord: «Grip det evige liv!» Vi blev ikke skapte for å erverve oss denne verdens skatter eller forfengelige ære, men for å elske og tjene Gud og finne veien til himmelen; men de som ikke ser dette livsmål farer lett vill. Den eneste rette veien er Kristus som har sagt: «Jeg er veien og sannheten og livet.» Vil vi inngå til livet må vi *tro*. Vi må urokkelig holde fast ved den åpenbarte sannhet. Kun den åpenbaring som er betrodd apostlene og deres etterfølgere er sann og derfor føler vi katolikker oss lykkelige fordi vi tilhører en Kirke, som er grunnnet på Kristus og apostlene og hvis bevarte trossannheter lyser som stjerner på vår vei. Men vil vi inngå til livet må vi holde *budene*, som lærer oss å undgå det onde og gjøre det gode. Men vi kan ikke holde disse bud uten Guds nådes hjelp i *sakramentene* og *bønnen*. De er kraft- og lyskildene på vår vei til himmelen og må derfor benyttes flittig. I den katolske Kirke sitter vi ved et rikt dekket bord med mange herlige styrkemidler: våre helgener som drar oss opover, en kjærlig mor som elsker og verner oss, messeofret og sakramentene og vår Frelser alltid iblandt oss.

Derfor bærer kristne foreldre også med glede sine barn til dåpen, og vet ingen skjønnere festdag enn den dag, da barnet første gang går til den hellige kommunion. De fører med inderlig forbønn barnet til fermingen, så de styrkes til livets strid. De bygger sin lykke på trofasthet i det hellige ekteskap og lar sine

sjeler renses i botens sakrament. De forener sig ofte med Frelseren i kommunionen og søker sakramentets hjelp ved sykdom, inntil de tilsist styrkes ved det siste sakrament til sin store strid. Livets tilskikkelser møter en kristen alltid bedende og påkallende, og han møter til sist uten frykt døden ved Kirken, sin Moders hånd.

Hs. Høiærverdighet biskop Brems, Danmark:

De herligste ytringer av katolsk liv er de storslåtte eukaristiske kongresser, hvorav den første blev holdt i Lille 1891. Tilstanden nu i den kristne Kirke bærer preget av en voldsom kamp mellem Kristi hærskarer og disses fiender, som anvender djevlelske midler ved å utrydde troen i de kristne hjerter. Særlig ved å angripe religionens kjerne: den hellige Eukaristi. Det er derfor vår plikt å forsvare dette livsprinsipp med alle til vår rådighet stående midler, hvorav det virkningsfulleste er å bringe vår Frelser til de troendes hjerter. Dertil tjener de store eukaristiske kongresser hvorav der nu skal avholdes en i Dublin i år — i juni måned. Der vil bli majestetiske pontifikale gudstjenester, taler av verdensberømte ordets mestere, store felleskommunioner, og endelig de praktfulle prosessjoner til Frelserens ære.

Til disse kongresser møter troende fra alle verdenshjørner og blir styrket i troen, fordi de ser for sig Kirkens enhet, katolicitet, hellighet og apostolicitet. De ser at Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat og kongressene er derfor planteskoler for tapre stridsmenn og kloke førere. Ved siden av disse internasjonale kongresser avholdes også nasjonale verden over — en slik vil bli avholdt i Kjøbenhavn den 19., 20. og 21. august i år. Kanskje er det en dristig tanke, men da den gjelder Guds ære og våre trofellers åndelige liv, vil jeg ikke vike tilbake for den. Gud vil velsignede våre forenede bestrebelse.

Hs. Emn. Kardinal Faulhaber, München:

Brevet vender sig hovedsakelig mot den antireligjose bevegelse og opfordrer til en kamp for å beskytte de helligste verdier. Det slutter bl. a. med å uttale et vel over de borgere, som mister troen på Gud. Hvor man gir den sanne Gud avskjed, dukker før eller senere en vrimmel av avguder op. Hvor folket skaper sig guder i sitt eget billede, i stedet for å danne sig selv i Guds billede, får man til sist et Pantheon med avgudsbilleder. Uten Gud mister jordens myndigheter sin autoritet, den offentlige moral sin beste støtte, rettferdighet og fred sine bærepiller, tro og tillit sin grunnflate, og næstekjærlighet sitt tilløp av guddommelig styrke. Eden mister sin gyldighet. Mennesket trenger en Gud for ikke

å bli umenneske, og folkeslagene trenger en Gud for ikke å synke tilbake i barbariet. I stedet for en bortfra-Gud-bevegelse trengs en nærmere-til-dig-min-Gud retning.

Erkebiskopen av Köln, Kardinal *Schulte*:

Formaner de troende til et liv i gudstjeneste. Menneskeheten lider ved å være uten holdepunkt og retningslinjer, og det forferdelige er, at menneskene søker dette over alt *undtagen* hvor ordenen virkelig er å finne. I sin forblindelse vil den moderne verden nu rydde op i alt som kalles Gud og religion, men en slik verden vil snart bli det reneste kaos, når den kun beholder alle *ytre* midler til å overholde fred og orden. Der finnes kun redning i den angerfulle og ydmyke venden-tilbake til Gud. Visste bare verden før det blev for sent hvad der tjente til dens beste —!

Biskop Dr. *Vogt*, Aachen

vender sig også mot gudløsheten. Han oppfordrer til et korstog mot dette ugudelighetens rike, og til dette korstog må enhver kristen iføre sig Guds fulle rustning efter apostlenes ord. Denne består i sannheten, i rettferdighetens panser, i troens skjold, hvormed alle ondskapens våben preller av, i hellighetens hjelm og i åndens sverd — det vil si: i Guds ord. Den om sig gripende antireligjøsitet kunde man kun overvinne ved en sterk katolsk folkebevegelse. Man burde derfor av all makt understøtte «*Volksverein für das katholische Deutschland*».

Biskop Dr. *Bornewasser*, Trier,

formaner til tillit til Gud. Tallrike mennesker forsøker å avhjelpe tidens materielle nød og prøver på med alle mulige midler å lindre den største elendighet. Således er det riktig — således vil Gud det — derfor har han skjenket det menneskelige hjerte en naturlig kjærlighetstrang, som tilskynner det til å finne en form for tilværelsen, hvorefter enhver kan føle sig tilfreds og lykkelig. Men vår tillit til Gud er svak og avmektig, og først når vi har banket på alle dører på jorden vender vi oss til ham likesom den siste planke en druknende klamrer sig til og forlanger et mirakel av ham, så vi kan greie oss. Og skjer ikke det mirakel straks, blir vi utilfredse, opsier ham huldskap og troskap, og vet ikke at det er oss som manglet den første betingelse for å kunne bli hjulpet: den klippefaste tillit.

La oss hjelpe hverandre til å skape for alle en lykkeligere fremtid ved at hver finner den plass, som er dem anvist av Gud. Et folks lykke avhenger til syvende og sist av dets religiøse og sedelige kraft, og denne utgår

ene og alene fra Gud. Ham tilhører folkets fremtid og oss tilkommer det å anrope ham på våre knæ som barn med foldede hender og ubetinget tillit: «Fra dypet roper jeg til dig, min Gud!»

Mgr. Alfred Baudrillart.

Mgr. *Alfred Baudrillart*, Titulærbiskop av Melitene, feirer 7. mars sitt 25-års-jubileum som rektor for det katolske universitet i Paris.

Mgr. Baudrillart nyder anseelse som en betydelig historiker og en fremragende geistlig. Han er således medlem av det franske akademi og æresdoktor ved flere universiteter.

Som man vil erindre var han medlem av den franske delegasjon på historikerkongressen i Oslo i 1928.

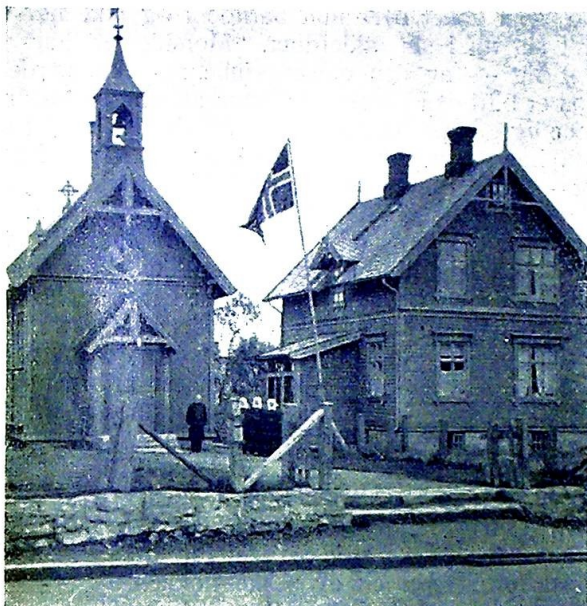
I anledning av jubileet vil han motta en adresse fra nuværende og tidligere studenter fra Skandinaviens. Blandt de som har undertegnet adressen er: Administrator Irgens, og i Danmark prestene Ballin, Benzon og Jaworski.

S.

HARSTADBREV TIL „ST. OLAV“

Sjelden og aldri ser man i «St. Olav» noe fra denne lille nordlandsby langt nord for polarcirkelen, og lite av interesse kan det vel være å melde, fra denne misjonens forpost i kystbyen ute på Hinnøy.

Midt i dampskibsleden ligger Harstad, klint opover bakkeskråningen fra sjøen, omgitt av skogklede åser, fjell og fjord. Naturen er vakker — enten den er sne-dekket under en nordlysflimrende himmel, eller ligger badet i midnattssolens dypeste rødt.

Harstad katolske kirke og prestegård.

Byens fysiognomi er meget skiftende efter sesongene. Som omladningssted for en stor del av trafikken på Svalbard, og som knutepunkt for distrikter, der søker sin næring ved de store fiskerier i Lofoten og Finmarken, er der vår og høst en meget livlig gjennomgangstrafikk. Forøvrig er byen preget av at 6te divisjon, Nord-Norges forsvar, har sitt standkvarter med befalsskole her, og byens stolthet er generalsboligen med de gamle morterer fra Vardøhus festning foran fasaden, høit og frittliggende med gammel beplantning omkring.

I alt dette skiftende liv — såvel når luften er mettet av de store trafikkårers sterke pulsslag, som når stillheten merkes i de næsten folketomme gater, hører man daglig en klokke ringe til ave. Det er fra vår katolske kirke, St. Sunnivas kapell. Atter lyder mellom disse fjell en kirkeklokke til samme tider og på samme vis, som den for våre forfedre, generasjoner tilbake, lød fra gamle Trondarnes kirke. Harstad katolske «prestegjeld» har en veldig utstrekning: I syd—nord, ca. 60 mil, i øst—vest, landets grensder. Med menigheten

spredt utover dette areal, blir det dessverre ofte så, at enkelte, i stillings medfør eller på grunn av materielle interesser reiser utenom distriktet, og benytter da om mulig anledningen til å oppfylle sine kirkelige plikter, og følgen blir, at der kan gå år hen, uten de søker sin sognekirke. Blandt de her fastboende menighetslemmer er den første konvertitt av Harstads borgere. Det blev i sin tid fra fanatisk hold truet med, at den første av byens innvånere, som gikk over til den katolske kirke,

Harstad fra landsiden.

skulde bli stenet. Denne første lever imidlertid som en god katolikk, syslende med sitt håndverk, i fred og ro med sine omgivelser, og det later til, at Harstad-folket setter stor pris på å kunne bivåne høimessen og høre vår sogneprests belærende foredrag under andakten om søndagene, da kirken som oftest er fylt til siste plass.

Så har vi St. Elisabethsøstrenes store og velsignelsesrike virke her. «De barmhjertige søstre» kalles de av mange, og det med rette. I sitt nye, velinnredede hospital pleier de syke og lidende med stor dyktighet og

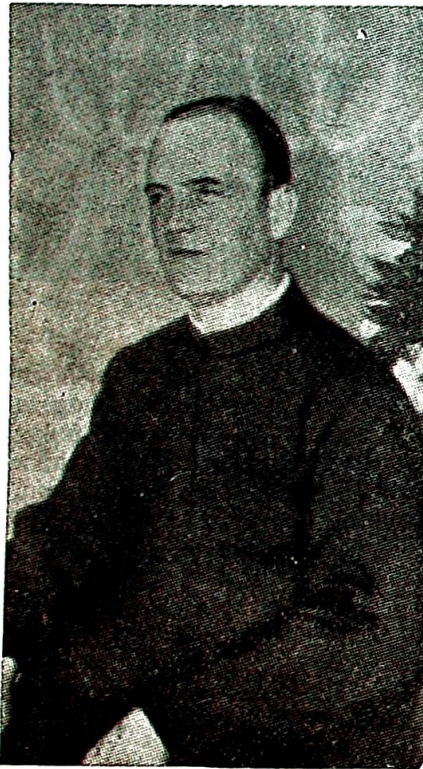

Hovedgaten i Harstad.

kjærlig omhu. Mange sørgende og gretende er gått trøstet og opmuntret bort fra de elskverdige og følsomme søstre med det gode, lyse smil. Deres godgjørenhet er velkjent. I denne nødens og arbeidsløshetens tunge tid mettes mangen sulten munn fra de varmhjertede søstres hus, og man har inntrykk av, at det faller ofte lettere for en trengende å søke hjelpen, det være sig i hvilkensomhelst form, hos disse gode sjeler — enn hos sine egne trosfeller.

Harstad katolske menighet er i all sin beskjedenhet dog en faktor man regner med. L.

Pater Georges de Saxe, S. J.

engang hans kongelige høihet kronprins Frederic, Auguste, Georg, Ferdinand, Albert, Charles, Antoine, Maria, Paul, Marcelle av Sachsen — nu ifølge siste Gothakalender levende stille og rolig i Valkenburg i Holland i Jesuiterkollegiet der. Han har dog nettop utført alle geistlige plikter ved sin fars dødsleie og begravelse, som fant sted i Dresden siste tirsdag i Hoffkirken under utfoldelsen av det ceremonielle som tilkom den avdøde i hans egenskap av generalfeltmarschal.

Efter sin detronisering i 1918 levete kong Friederich August helt tilbaketrukket på slottet Sibyllenort, men bevarte til den siste dag sitt folks usvekkede hengivenhet og høiaktelse. Han var en meget from katolikk som det var en stor trøst i ulykkens dager, at hans eldste sønn ombyttet prinseverdigheten med en jesuiterpateres åndelig verdifullere levevis, hvorved han kunde fortsette med å tjene sitt folk som veileder og sjelesørger, selv uten kronens smykke. Prins Georg er likesom sine fem søsken opdratt efter de beste katolske forskrifter, og den avdøde konge erhvervet sig alles beundring ved den eksemplariske måte, han opfylte sine farsplikter på efter sin ekteskapstragedie, som ved dette århundres begynnelse satte alle sladder-tunger Europa over i den utekkeligste bevegelse. Kong Friederich Auguste beviste også sin opriktige katoli-

cisme ved ikke å inngå nytt ekteskap efter sin skilsmisse med Luise av Toskana. Hun lever nu i ytterste fattigdom i Belgien og skal efter sigende ikke ha sett noen av sine sønner siden hun forlot slottet.

Min mor.

Efter Grete Schmahl-Wolf i «Germania».

Dengang sa man ennu «Mama» og dette blide stille ord er for mig alltid identisk med min mors stille blide ansikt, som våket over min barndom og ikke har forandret sig nu i sin alderdom. Morsidealet har forandret sig — av den omsorgsfulle respektinngyende person er blitt den likestilte kamerat, som sporter med guttene og går på dansemoroer med døtrene, halvt som opsyn, halvt som rival, og forøvrig lar barna ha sin frihet — hvilket hun nok til tider beklager sig over, men som også lar henne tid til å «leve sitt eget liv».

Men riktignok var mødre som «Mama» også den gang sjeldne. Hun var alltid der og syntes ikke å føre et selvstendig liv. Jeg husker enu en betegnende historie: Vi var bedt til en tante, fikk vår andel av frukttatet og tante tok selv en porsjon på sin tallerken. Hvorpå jeg, den gang, vel en fem år, forbauset utbrøt: «Du spiser også frukt — mamma gir oss bestandig alt sammen!» Mamma ga oss stadig alt sammen, og hun delte med beundringsverdige øiemål så der aldri forelå noen grunn til misundelse eller jalousi — denne hyppige årsak til søskens innbyrdes ufordragelighet, hvis grunn man kan søke for en stor del i at foreldre bevisst eller ubevisst foretrekker en av søskenflokket.

Mamma kunde så deilig leke med oss — var man syk eller alene kunde ingen klippe så nydelige papirdukker eller sy dukkeklær eller la sig slå i dammspill. Hun var vår beste lekekamerat uten at vi derfor nevnte henne ved fornavn eller tillot oss små respektløsheter mot henne eller behandlet henne som en likestillet, således som det hyppigst skjer i våre dager. Hadde vi andre kamerater så trakk mamma sig tilbake og blandet sig aldri i våre leker eller i våre barnslige stridigheter likeså litt som hun tiltvang sig en fortrolighet som ikke frivillig blev henne gitt. Derfor blev hun min stadige fortrolige — den første som måtte høre alle dagens begivenheter på skolen, ta imot alle syndsbekjennelser og avgi sin dom før man kunde få fred med sig selv. Alltid holdt hun med oss og forrådte oss aldri til søstre eller til sine venninner. Hun beklaget sig aldri over våre feil hjemme og på skolen, likeså lite som hun skrøt av våre ferdigheter — noe som så mange mødre gjør sig skyldig i uten å betenke, at de skader barnet derved og krenker dets fortrolighet.

Mamma hadde ikke besøkt noen høiere skole og utover klassikerne og en enkelt roman hadde hun ikke større litterære kunnskaper. Jeg erindrer ikke at hun var medlem av noe leiebibliotek — hun hadde vel heller ingen tid tilovers, da husholdningen og barnene ga henne fullt op å gjøre. Hun var altså ikke hvad man

kaller en spirituell kvinne og holdt allerminst sig selv selv for det. Men hennes karakter, hennes takt og hennes innfølgsevne lærte henne alt om barnesjeler uten at hun behøvde å studere pedagogiske verker — og alltid gjorde hun det riktige. Således lærte vi i den allertidligste barndomstid — lenge før noen hadde anelse om en Montessori — lekende å greie oss selv ved av- og påkledningen og holde våre barnslige eiendommer i orden — og det tiltross for at vi både hadde barnepike og bonne, som sannsynligvis ofte har ønsket å kunne bli fortere ferdig med aftensstellet!

Mamma forbød også at noen måtte skremme oss med den sorte mann eller det mørke værelse — et opdragelsesmiddel som dog ellers dengang var meget brukt og heller ikke nu er helt lagt på hyllen. Hvor mange svake og engstelige kvinner, som ikke tør være alene hjemme eller i et mørkt værelse, skylder ikke denne nervøsitet en dårlig opdragelse. Mamma visste av egen erfaring hvad frykt var — hun hadde som barn alltid vært redd for dyr og led bestandig under denne angst. For at ikke hennes barn skulde oppleve det samme overvant hun tappert sin egen motvilje mot hunder og lot oss ha en, katte likeledes, og hun sa ikke noe om vi kom hjem med frosker eller andre rare dyr, da vi blev større.

Kun *en* angst kjente vi barn til — den at mamma skulde gå ut og ikke komme hjem igjen! Selv om hun kun var ganske kort tid vekk var gleden stor når hun kom hjem, og ennå er det stadig en kilde til glede for mig hver gang mamma kommer på besøk eller jeg skal reise til henne — en hemmelig lykkefølelse, som utfris man fra en eller annen lidelse.

Hun har aldri skuffet mig — selv ikke den gang da det idealbilledet man har av sin barndoms mor skal avløses av virkeligheten. Aldri har vi giret henne i en løgn — og nu er mamma en meget gammel dame. Men hun har ikke forandret sig. Hun kan ennå tjene mange mødre som forbillede!

Fra Vikariatet:

Velærv. herr pastor H. Van der Velden, for tiden forrettende sogneprest i Halden, utnevnes til det Apostoliske Vikariats prokurator i Holland, fra 1. april å regne.

Velærv. herr pastor A. Dietrich utnevnes fra 1. mars til rektor ved St. Josefssøstrenes kapell i Kristiansand S.

Pastor Herman Van der Velden

blev presteviet i 1908 og kom til Norge samme år. Inntil 1923 virket han næsten uavbrutt i Oslo som kapellan, som sogneprest ved St. Halvards kirke, som redaktør av «St. Olav» og i mange år som biskop Fal-lizes sekretær og provikar. Fra 1923 til 1929 var han sogneprest i Tromsø, derfra kom han til Trondheim, hvor han således var sogneprest under Olavsjubileet og var primus motor i forberedelsene av de katolske fest-

ligheter. Da Picpuspatrene i desember overtok sitt nye kirkedistrikt blev pastor Van der Velden konstituert som sogneprest i Halden. Når han nu reiser tilbake til sitt hjemland, er det ikke for å forlate Vikariatets tjeneste, men for å opta arbeide med å skaffe den katolske Kirke i Norge tilskudd fra de gavmilde hollandske katolikker.

Pastor Andreas Dietrich

blev presteviet i 1887 og efter å ha virket nogen år i sitt hjemland, Tyrol, stillet han sig i 1896 til tjeneste for Norges Apostoliske Vikariat. Han har i en årrekke vært sogneprest på Harstad og var siden sogneprest i Stavanger og Drammen, inntil han i 1929 kom til Trondheim som rektor ved St. Elisabethsøstrenes hospitalskapell. Han forlot dette embede da Picpuspatrene overtok Mellem - Norges kirkedistrikt og blev så overført til Oslo Apostoliske Vikariat.

Herhjemme —:

Oslo.

H. K. H. Kronprinsesse Märtha

ferdes nu atter ute efter lille prinsesse Astrid, Maud, Ingeborgs fødsel. Også Norges katolikker sender sine beste lykkønskninger til de mange, som fra nær og fjern er strømmet inn til vårt avholdte kronprinspar og føier kongefamiliens nye medlem inn i sine bønner for hele det kongelige hus.

Aftenunderholdning.

Opmerksomheten henledes på Mariakongregasjonens aftenunderholdning søndag 6. mars. Kongregasjonen har sikret sig den kjente og skattede foredragsholder frk. *Ragnhild Andersen*, som sikkert vil forstå å fengse tilhørerne med sin livfulle og malende skildring fra en reise i det hellige land, ledsaget av en mengde vakre lysbilleder. Publikum kan vente sig en sjelden interessant aften. Se forøvrig annonsen i dette nummer av «St. Olav».

G.

«Ortodoks eller frilynd?»

er navnet på en liten brosjyre av pater Lutz, O. P., som er utkommet og fåes for 10 øre i «St. Olav»s Forlag og i bokhandelen. Brosjyren, som er et særtrykk av «St. Olav», er skrevet ut fra paterens store viden på det dogmatiske område og belyser noen av tidens mest brennende spørsmål klart og instruktivt, uten på noe punkt å virke «docerende», fordi alle fakta meddeles i et levende sprog, hvad der jo er så meget mer beundringsverdigg når man husker, at norsk ikke er paterens morsmål. Særlig være den anbefalet som gave til ikke-katolikker, da den tar noen emner op som for de fleste er fåkete begreper og omgitt av et skall av fordommer og misforståelser.

I TELEFONEN — —

- Hr. arkitekt Sinding-Larsen?
- Det er mig!
- I Deres egenskap av Cæciliaforeningens formann ber «St. Olav» Dem fortelle om koncerten på torsdag.
- Cæcar Franck «Les Beatitudes» er et av de praktfulleste oratorieverker som finnes. Det er komponert over Bergpredikenens «Salige er de —» under den fransk-tyske krig og første gang opført i 1884. Man skulde tro at de mange lovprisninger virker monotont, men verket er sterkt dramatisk med stigning fra de vektigste dybder til æteriske høider.
- Er det opført før herhjemme?
- Nei. Ifjor blev det fremført i Amsterdam, og det er et mektig løft av Arild Sandvold, at han er gått igang med innstuderingen her. 8 solister, Cæciliaforeningens kor og Filharmoniske orkester samt et stort orgelparti er blitt samarbeidet, og jeg tror å turde si, at resultatet er verdigg den vidunderlige komposisjon.
- Koncerten er?
- Torsdag den 10. mars i Vår Frelsers kirke.

— og derute:

Kultur og dagspresse.

I Essen har der nyligg vært avholdt en kongress på initiativ av de to store landsorganisasjoner Westfalen og Westmarks «Augustinus-Vereins zur Pflege der katholischen Presse». Sammen med utgiverne og redaktørene for de katolske dagsaviser møtte en stor krets av interesserte fra praktigg talt alle samfundslag for å delta i forsamlingene. I det innledende foredrag kom hr. Emil Ritter inn på de fordringer, som alle venner av en utbredt folkeoplysning måtte stille til dagspressen. Pressen må ikke se det som sin oppgave blott å være formidler av nyhetsstoff og derved avspeile livets foreteelser — den må i første rekke betrakte sig som en veiviser for leserne til å finne frem til en sund og sann bedømmelse av alle hendelser og en personlig innstilling til alle tidens tanker og spørsmål. Til dette synspunkt sluttet sig den berømte journalist dr. Heinz Stephan, som fremhevet at kun når pressen så sig selv som en kulturbefordrer kunde den effektivt realisere hvad der var oppe av positivt i tiden. Kongressen, som strakte sig over flere dager, ga ett utmerket billed av den

varme interesse, hvormed katolikker omfatter sin presse i riktig forståelse av den innsats, en nøktern og våken journalistikk mer enn noen annen makt kan gjøre for det gode, det sanne og det skjønne.

Ludendorff

har anlagt sak mot biskop dr. Michael Buchberger av Regensburg i anledning av det av denne utsendte hyrdebrev for påsken, som har krenket generalen dypt. Ludendorff har sammen med sin hustru utgitt en bok «Erløsning», som fortøner sig som den reneste pamflett mot Kristus. Samtidig utsender ekteparret stadig traktater og brosjyrer, hvori de på det groveste angriper og æreskjenner Kirken, prestene og ordensstanden. Biskopen skriver bl. a. i sitt hyrdebrev: «Det er med den største beklagelse at man ser en mann i så høi stilling og med så stor en anseelse fra sin fortid vil nedlate sig til å kjempe på en arena, hvor forvirring og tvil, ufred og hat utsæes, så folk blir mer ulykkelige og forvillet enn de allerede er. Ludendorff synes å ha glemmt, at tusen og atter tusen av tapre menn engang under hans kommando ydet helteggjerner i kampen for sin kristne tro, og at over tusener av tyske heltegraver rager nu korsregnet frem som symbolet på den tro og det håp, hvormed disse menn kjempet, led og gikk i døden. Det er oss en tung plikt, men en hellig plikt å advare mot den sjelelige gift, som Ludendorffs undermineringsarbeid nu søker å gjennomtrengre folket med. Vi kjemper ikke mot personer, men vi må rope en advarsel mot en virksomhet, som i sin virkning er like så skadeligg som de gudløses kamp mot de troende.»

Pressekursus for prester.

«Akademische Klub für katholisches Schrifttum» i München har den 22. og 23. febr. holdt et pressekursus for prester i Regensburg. Protektoratet var overtatt av biskop dr. Michael Buchberger. Av foredrag fremheves i referatene særligg pater Friederich Muckermanns, S. J. om den katolske litteraturs åndelige stilling. Redaktør Naumann, Augsburg, talte om «Katolikkene og dagspressen» og om «Praktigg medarbeiderskap i pressen» og pater Felix Hardt, O. M. J. om «Sjelesorg og presse». Det var det annet pressekursus for prester som er avholdt, og hadde likesom det første funnet stor tilslutning.

Forberedelsene til den eukaristiske kongress i Dublin er i full gang. Samtligg rederier har allerede stillet flere skib til disposisjon. Der påbegynnes nu prøvesyngninger av de forskjellige skolekor for å sammensette ett kongresskor, hvis prøver vil ta sin begynnelse like over påske. Man anslår samtligg kongressdeltagere til over en million — der ventes utenlands fra ca. 100.000 pilegrimer.

Franciskanerordenens misjonsvirksomhet.

I «Acta Ordinis Fratrum Menorum» offentligggjør Pater Osmer en statistikk over Franciskanerordenens misjonærer, som er utsendt fra 1888—1930. Ialt er det 3401, som fordeler sig med: Asien 1872, Amerika 987, Afrika 431, Europa 95, Australien 16.